

щодо об'єкта управління, у тому числі його абсолютної величини, складу та структури. Для цього здійснюється локалізація усіх витрат підприємства та їх структурування за певними критеріями, які використовуються для обґрунтування управлінських фінансових рішень. Ми пропонуємо традиційне калькулювання використовувати для оцінювання економічної доцільності виробництва того чи іншого продукту. Цільове калькулювання спрямоване на приведення собівартості продукту до рівня, що забезпечує цільовий (плановий) рівень прибутку підприємства від виробництва такого продукту за очікуваного рівня доходів від його реалізації. Ми пропонуємо цільове калькулювання використовувати з метою обґрунтування управлінських фінансових рішень, спрямованих на підтримання цільового рівня операційного прибутку підприємства і, на противагу традиційному.

Нащекіна О.М.

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри

менеджменту та оподаткування

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

Тимошенко І.В.

доктор економічних наук, професор кафедри

міжнародного бізнесу та економічної теорії

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

м. Харків, Україна

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ КСВ І ЇХНЯ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ КСВ

Однією із глобальних тенденцій розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) наприкінці 20-го і початку 21-го сторіччя є її інституціоналізація. Якщо у середині і більшій частини другої половини 20-го століття рішення щодо ступеня залучення компаній до вирішення соціальних і екологічних проблем і вибору аспектів КСВ залишалися на розсуд менеджменту компаній, у 21-му столітті вже існує велика кількість стандартів, рекомендацій, систем сертифікацій, які створюють нормативну базу КСВ, надають настанови і допомагають компаніям упорядкувати процес управління КСВ, охоплюючи при цьому максимальну кількість аспектів. Звісно, компанії самі вирішують, чи керуватися стандартами і чи проходити сертифікацію за цими стандартами, але сьогодні, і дедалі більше, сертифікація систем менеджменту у сфері КСВ стає якщо не конкурентною перевагою, то важливою складовою іміджу компанії в очах різних груп стейкхолдерів. Крім того, для багатьох національних компаній це знижує бар'єри для виходу на глобальні ринки.

Існує чимало стандартів КСВ, причому деякі з них відносяться до окремих аспектів КСВ, наприклад, стандарт SA8000 (для оцінки соціальних аспектів систем управління) або ISO 14000 (серія стандартів екологічного менеджменту), а

інші охоплюють всі аспекти КСВ, наприклад, ISO 26000 (керівництво із соціальної відповідальності).

Стандарт ISO 26000 визначає КСВ, формулює принципи соціальної відповідальності, а також допомагає компаніям організувати діяльність з КСВ, спираючись на найкращі світові практики у цій сфері. Стандарт надає настанови щодо таких аспектів КСВ, як корпоративне управління, права людини, трудові практики, вплив на навколишнє середовище, чесні і справедливі практики бізнесу, відносини зі споживачами і місцевими громадами, а також містить рекомендації щодо інтеграції соціальної відповідальності у діяльність компанії на всіх рівнях і у всіх сферах. Така інтеграція є необхідною, якщо стратегія КСВ є складовою загальної бізнес-стратегії організації, коли важко виокремити підрозділи, що мають або не мають безпосереднього відношення до КСВ. Стандарт ISO 26000, таким чином, пропонує холістичний тобто системний підхід до КСВ, в якому різні її аспекти інтегровані в систему управління.

Важливими аспектами управління КСВ є комунікації зі стейкхолдерами і корпоративна звітність з КСВ. Стандарти соціальної звітності AA1000 і Глобальної ініціативи зі звітності (Global Reporting Initiative – GRI) надають рекомендації з приводу цих аспектів КСВ. Стандарти AA1000 призначені для вимірювання результатів діяльності компаній у сфері КСВ, пропонують принципи, процедури і набір критеріїв, за допомогою яких можна проводити аудит соціальних і етичних аспектів діяльності організацій, і мають за мету підвищення якості нефінансової звітності, прозорості й сталості бізнесу за рахунок максимального залучення зацікавлених сторін і врахування їхньої думки при проведенні аналізу діяльності компанії.

Метою діяльності GRI є створення єдиних стандартів, які мають допомогти компаніям організувати збір інформації щодо соціального, економічного і екологічного впливу їхньої діяльності на суспільство і підготовку чітких і прозорих звітів для широкого кола стейкхолдерів. Існування єдиних стандартів полегшує порівняння діяльності організацій у нефінансовій сфері.

Ще одною важливою сучасною ініціативою, що стосується інформування стейкхолдерів щодо діяльності компаній, є інтегрована звітність, яка включає як фінансові, так і нефінансові показники, тобто базується на розумінні зв'язку між ними. Особливостями інтегрованої звітності є те, що на відміну від інших стандартів звітності вона спрямована перш за все на інвесторів і має за мету продемонструвати, яким чином компанія створює цінність. Але ця інформація є також корисною для інших стейкхолдерів, оскільки цінність створюється не тільки для власників компанії, а й для працівників, споживачів, постачальників, місцевих громад та ін. Розробники даного стандарту намагалися зробити його достатньо гнучким, враховуючи індивідуальні характеристики і обставини компаній, з одного боку, і, з іншого боку, уможливити порівняння між компаніями.

Слід зазначити, що існування стандартів звітування з КСВ є важливим не тільки з точки зору інформування стейкхолдерів про діяльність і вплив організації. Ці стандарти допомагають у плануванні й забезпеченні контролю діяльності у сфері КСВ, ідентифікації стейкхолдерів, виявленні суттєвих питань (material

topics), розробці політик щодо КСВ, а також визначенні ключових показників результативності.

Ольшевська В.О.
*студентка кафедри
міжнародного бізнесу та фінансів
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

FEATURES OF ENTERPRISE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

The rapid development of science and technology is both a source of new opportunities and creates new problems for the country's economy on the path of its development. The use of the latest technologies by market leaders allows them to increase their own profits, thus widening the gap between them and less innovative enterprises. Globalization processes in combination with the variability of the business environment necessitate constant updating of existing theoretical concepts of enterprise management.

According to a significant number of scientists, globalization is constantly associated with computer technology: "Globalization is a process associated with the progress of information technology, which gives the process of internationalization of the world economy new qualities." For businesses, this means lowering barriers to doing business, but at the same time increasing uncertainty.

In general, the positive effects of globalization on micro-level actors include:

- increased market capacity;
- new opportunities for enterprise development;
- growth of production productivity;
- more efficient use of resources available to the enterprise.

The negative consequences include:

- increased competition;
- increased influence of external factors on the enterprise;
- increase in the amount of information, etc.

Today the main priority of enterprise development is to increase their own competitiveness, using the existing technical and intellectual potential of the country and increasing it. At the same time, it must be understood that economic growth must be achieved through intensive rather than extensive action. Prerequisite for success in the fight against foreign competitors should be the realization of existing opportunities in enterprises, which include the ability to attract cheaper labor than in developed countries, understanding the market, flexibility in choosing a development strategy. Due to the fact that industry plays a crucial role in industrial development, as well as a driver of new technologies and progress, its development is given a significant role. For a number of reasons, Ukrainian industrial enterprises are less competitive on the world market.

The problems of production of enterprises include: